

58 השולחן, ורחבו של הלחם, ממלא חצי אורך השולחן, הרי ששתי
 59 המערכות יחד תופסות את כל שטח השולחן, דבריו רבי יהודה.
 60 רבי מאיר חולק על רבי יהודה ואומר, השולחן ארבע שנים עשר
 61 טפחים, ורחבו ששה טפחים. לחם הפנים, ארבע עשרה טפחים,
 62 ורחבו חמשה טפחים. נותן ארבע של הלחם בנגד רחבו של שולחן,
 63 ובפול טפחיים מכאן, וטפחיים מכאן, נמצא אורך תחתית הלחם
 64 תופס את כל רוחב השולחן שהיה ששה טפחים. וטפחיים רינה נותרו
 65 באמצע אורך השולחן, בין המערכות, כדי שתהא הרוח מנשבת
 66 בהם – בלחמים, שלא יתעפשו.
 67 אבא שאול וחכמים נחלקו היכן הונחו הבייכים: אבא שאול אומר,
 68 שם – בחלל של שני טפחים שנותר בין המערכות, היו נותנין את שני
 69 בייכי לבונה של לחם הפנים. אמרו לו חכמים לאבא שאול, והרי
 70 כבר נאמר (ויקרא כד ז) ונתת על המערכת לבונה וזה שמשמע
 71 שהלבונה תינתן על ראש המערכת, ולא על השולחן בין המערכות.
 72 אמר להם אבא שאול לחכמים, הרי כבר נאמר (במדבר ב טו) ודגל
 73 מחנה אפרים וגו' ועליו מטה מנשה' ולא יתכן לפרש 'ועליו ממש,
 74 אלא שמתה מנשה שכן בסמיכות למטה אפרים, וכן נפרש את מה
 75 שנאמר בלבונה על המערכת' שתינתן בסמיכות לה, דהיינו בין
 76 המערכות.
 77 מעשה הסניפים והקנים: וארבעה סניפים – עמודים רחבים כרוחב
 78 הלחם וגבהים כגובה המערכת' של זהב היו שם, מפורצלין
 79 מראשיהן – מנוקבים בצידם הפנימי בכמין גומות רבות, עובי הגומה
 80 כעובי קנה, שהיו סומכין בהם – בסניפים, את הלחמים שבמערכת
 81 שלא ישברו מחמת כובד העליונים, שנים מהסניפים שמשו לסדר
 82 (מערכת) זה משני צדדיו (מצד רוחב השולחן), ושנים לסדר זה.
 83 ועשרים ושמונה קנים היו נותנים בין הלחמים כדי שלא יתעפשו,
 84 וצורתם כחצי קנה חלול, וחלקום ארבעה עשר לסדר זה וארבעה
 85 עשר לסדר זה, ואת ראשיהם של הקנים היו נותנים בגומות
 86 שבסניפים לחזק את המערכת.
 87 סדר סידור וסילוק הקנים: לא סידור הקנים בין לחמי המערכת
 88 החדשה, ולא נמילתם מן המסולקת, דוחה את השבת, שהרי ניתן
 89 לעשותם מערב שבת, אלא נכנס להיכל מערב שבת, ושומטו לכל
 90 קנה, ונותנו על רצפת ההיכל, אורכו של הקנה לצד ארבעו של
 91 שולחן, דהיינו ממזרח למערב. ובשבת סידרו את המערכת ללא קנים,
 92 ובמוצאי שבת נתנו את הקנים בין הלחמים.
 93 כל הכלים הנתונים על הארץ שהיו במקדש, היו נתונים ארבע
 94 לארבעו של בית, דהיינו בין מזרח למערב.

נמרא

95 שנינו במשנה: כל המנחות יש בהן מעשה כלי שרת, אם הם נעשים
 96 מבפנים.
 97 הגמרא מבארת מהיכן למדים שכל המנחות נעשות בכלי: שאילו את
 98 רבי, הלכה זו, שהמנחות טעונות כלי, מנין היא נלמדת. אמר להם,
 99 הרי הוא אומר (יחזקאל מו ב), ויאמר אלי (המלאך), זה המקום אשר
 100 יבשלו שם הכהנים (את החטאת ואת האשם) [את האשם ואת
 101 החטאת] אשר יאפו את המנחה לכלתי הוציא אל הקצר
 102 תחיצונה'. כשהמלאך שהראה ליחזקאל את מראה הבית, הראה לו
 103 מקום מיוחד בקודש המיועד עבור בישול בשר האשם והחטאת
 104 ואפיית המנחות, כדי שלא יוציאום מן העזרה ויפסלו ביוצא, ובכתוב
 105 זה הוקשה מנחה לאשם וחטאת, ללמד דמנחה דומיא – צריכה
 106 להיות דומה דאשם וחטאת, מה אשם וחטאת טעונים כלי
 107 לבישולם, שכן נאמר בפסוק הנזכר 'אשר יבשלו', ואין בישול ללא
 108 כלי, אף מנחה נמי טעונה כלי לאפייתה, והוא הדין ללישתה
 109 ועריכתה.
 110 שנינו במשנה: השולחן ארבע עשרה טפחים, דברי רבי יהודה.
 111 רבי זומא מביא מקור של שולחן במשנה נחלקים אף עד איזה גובה
 112 השולחן מקדש: אמר רבי יוחנן, לדברי רבי יהודה האומר,
 113 שהשולחן רחב חמשה טפחים, ולפיכך טפחיים ומחצה בופל של

1 ומושם שמוספין הוא, כלומר מסוכן אני. שאחזו לדוד בולמוס,
 2 ומושם פיקוח נפש הותר להאכילו אפילו קדשים שיש בהם מעילה.
 3 ואכן דברי דוד לא נאמרו כלל לגבי אופן אפיית הלחם, ולא ניתן
 4 לפרש שרבי יהודה ורבי שמעון נחלקו בביאור מקראות אלו.
 5 הגמרא מבארת במה אכן נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון: ורבי יהודה
 6 ורבי שמעון שנחלקו האם הלחם מתקדש בתנור או רק על השולחן,
 7 בגמרא פליגי – בקבלה מרבותיהם הם נחלקו, שרבי יהודה קיבל
 8 מרבותיו שהתנור מקדש, ורבי שמעון קיבל שהתנור אינו מקדש.
 9 הגמרא מוכיחה את דבריה מדברי המשנה: דיקא נמי – דבר זה
 10 (שרבי יהודה ורבי שמעון נחלקו בקבלה מרבותיהם) גם מדויק מדברי
 11 המשנה, דקתני – ששנינו, רבי שמעון אומר, לעולם היו הגיל
 12 לומר, שתי תלחם ולחם הפנים כשרות בעזרה, וכשרות אפית
 13 פאני שמע מינה, כלומר, מכך שמצינו שהקפיד רבי שמעון לזכרו,
 14 משמע שקיבלו מרבותיו ולא ממקראות, ועל כן חשש שישתבח
 15 והרגילם לאומרם.

משנה

16 משנתנו ממשיכה לבאר היכן נילווה ונאפו המנחות: הכייתו בהן
 17 גדול – מנחה שהחכו גדול הקריב פעמיים בכל יום, לישתן ועיריבתן
 18 ואפיתן נעשים בפנים העזרה, משום סולת החביתין נתקדשה
 19 במדידתה בכלי שרת, ואם ילוש בחוץ תיפסל ביוצא, וכן מלאכות
 20 אלו דוחות את השבת, כלומר החביתין שהוקרבו בשבת נעשו
 21 בשבת, ומשום שאם ילוש אותם מערב שבת הם יפסלו בלינה, שהרי
 22 הם הוקדשו בכלי שרת.
 23 אבל מהנינתן והקרבנתן – [ניפו] של סולת החביתין אינו דוחה את
 24 השבת, משום שהטחינה וההרקדה נעשים אף בכלי חול ויכול
 25 לעשותם מערב שבת.
 26 האם הכנת החביתין דוחה שבת: כלל זה אמר רבי עקיבא, כל
 27 מלאכה שאפשר לעשותה מערב שבת, אינה דוחה את השבת.
 28 ושאין אפשר לה לעשותה מערב שבת ובגון שאם יעשה בערב שבת
 29 תיפסל בלינה, דוחה את השבת.
 30 כל המנחות יש בהן מעשה כלי – יש ללוש ולעורכן דווקא בכלי
 31 שרת, אם עושם בפנים העזרה. ואין בהן מעשה כלי – ואין צריך
 32 ללוש ולעורכן בכלי, אם עושם בחוץ.
 33 המשנה מלמדת את מדות שתי הלחם ולחם הפנים: שתי תלחם
 34 שהוקרבו בחג השבועות, ארבע שבעה טפחים, ורחבן חמשה טפחים, ואורך
 35 טפחים, ואורך קרנותיהם – הבצק שהיה מדביק בכל פינה של
 36 הלחם שנראה כמין קרניים, הוא ארבע אצבעות.
 37 לחם הפנים, ארבע עשרה טפחים, ורחבן חמשה טפחים, ואורך
 38 קרנותיו שבע אצבעות, רבי יהודה אומר סימן שלא תמעה ותערב
 39 בין המדות של שתי הלחם ולחם הפנים, למדתן של שתי הלחם
 40 הסימן הוא ז"ד – ז' טפחים אורכם, ד' טפחים רחבם, ד' אצבעות
 41 קרנותיהם, ולמדויותיו של לחם הפנים הסימן הוא, י"ה – י' אורכו, ה'
 42 רחבו, ז' קרנותיו.
 43 בן זומא מביא מקור לכך שללחם הפנים היו קרנות כפי ששנינו, ושהיו לו דפנות, כפי
 44 שענין זה שללחם הפנים היו קרנות כפי ששנינו, ושהיו לו דפנות, כפי
 45 שהמשנה שונה בהמשך, נלמד ממקרא, שנאמר במקרא (שמות כה ל)
 46 ונתתה על השולחן לחם פנים לפני תמיד, ודורשים לחם פנים,
 47 שיהיו לו פנים, דהיינו שיהיו לו הן פנים, שהם הדפנות [שהמשנה
 48 ממשיכה ומבארת], והן פנים, שהם בלשונות הקרנות.
 49 רבי יהודה ורבי מאיר נחלקו במדות השולחן, וכתוצאה מכך נחלקו
 50 אף בצורת לחם הפנים: השולחן, ארבע עשרה טפחים, ורחבו חמשה
 51 טפחים. ולחם הפנים, ארבע עשרה טפחים, ורחבו חמשה טפחים.
 52 נותן ארבע של הלחם [ועשרה טפחים] בנגד רחבו של שולחן [וחמשה
 53 טפחים], נמצא הלחם יוצא מן השולחן מכל צד שנים וחצי טפחים.
 54 ובופל [ומקפלו וקופו כדופן] את הלחם בעודו בצק טפחיים
 55 [שני טפחים] ומחצה מכאן ומחצה מכאן ובשני צידיו רוחב
 56 השולחן, נמצא ארבעו של תחתית הלחם, ממלא את רחבו של

למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי (טו, טז) הכופרשים הקשו, מה מוסיף פסוק זה על הפסוק הקודם. ויש לומר, דהנה בפסוק הקודם נאמר רק שמצות ציצית מביאה לאחר מכן לראיה, המביאה לידי זכירת כל המצות ועשייתן. ואלו הפסוק שלנו, שבו לא נאמר ראיה, מחדש שמצוה זו שקולה כנגד כל המצות, וכפי שכתב רש"י בפסוק הבא.

מא) אָנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

כז"י אָנִי ה' • (ספרי) נֶאֱמַן לְשֵׁלֶם שְׂכָר. אֱלֹהֵיכֶם • נֶאֱמַן לְהַפְרֵעַ. אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם • (ספרי) עַל מְנַת כֵּן פְּדִיתִי אֶתְכֶם שֶׁתִּקְבְּלוּ עֲלֵיכֶם גְּזוּרָתִי. אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם • (ספרי) עוֹד לָמָּה נֶאֱמַר? כְּדֵי שְׁלֹא יֵאמְרוּ יִשְׂרָאֵל: מִפְּנֵי מָה אָמַר הַמֶּקֶדֶם? לֹא שֶׁנִּעְשָׂה וְנִטַּל שְׂכָר? אָנוּ לֹא עוֹשִׂים וְלֹא נוֹטְלִים שְׂכָר! – (שבת פ"ח) עַל כְּרַחֲמֶיךָ אֲנִי מִלְּכֶם. וְכֵן הוּא אוֹמֵר (יחזקאל כ): "אִם-לֹא בְּיַד חֲזָקָה וְגו' אֶמְלֹךְ עֲלֵיכֶם". דָּבָר אַחֵר: לָמָּה נֶאֱמַר יְצִיאַת מִצְרַיִם? אֲנִי הוּא שֶׁהִבְחַנְתִּי בְּמִצְרַיִם בֵּין טֶפֶה שֶׁל בְּכוֹר לְשִׂאֵינָה שֶׁל בְּכוֹר, אֲנִי הוּא עֲתִיד לְהִבְחִין וּלְהַפְרֵעַ מִן הַתּוֹלָה קָלָא אֵילָן בְּבַגְדוֹ, וְאוֹמֵר תְּכַלֵּת הוּא (ב"מ ס"א). וּמִיִּסּוּדוֹ שֶׁל רַבִּי מֹשֶׁה הַדַּרְשָׁן הֶעֱתַקְתִּי: לָמָּה נִסְמְכָה פְּרִשְׁת מְקוּשָׁש לְפָרֶשֶׁת עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים? (חולין ה) לומר, שֶׁהִמְחִלֵּל אֶת הַשִּׁבְת כְּאִילוֹ עוֹבֵד עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים, שְׂאָף הִיא שְׂקוּלָה כְּכֹל הַמְצוּוֹת, וְכֵן הוּא אוֹמֵר בְּעוֹרָא: (נחמיה ט): "וְעַל הַר-סִינַי יִרְדֶּת [ותתן להם תורה ומצוות]. וְאֵת שִׁבְת קִדְשָׁךְ הוֹדַעְתָּ לָהֶם". וְאֵף פְּרִשְׁת צִיצִית, לְכַף נִסְמְכָה לְאֵלוֹ, לְפִי שְׂאָף הִיא שְׂקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הַמְצוּוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר: "וְעִשִּׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי":

כז"י א (לח) עַל פְּנֵי בְּגָדֵיהֶם • כְּנֶגֶד (שמות ט) "וְאָשָׂא אֶתְכֶם עַל-כַּנְפֵי נְשָׂרִים". עַל אַרְבַּע כְּנָפוֹת, וְלֹא בְּעֵלֶת שְׁלֹשׁ, וְלֹא בְּעֵלֶת הַמֶּשׁ (זבחים י"ח ב) - "ר"ל שאין עושין ה' ציצית לחמש כנפות אלא ד' בד' כנפות המרוחקות ועיין בטור או"ח סי' י') כְּנֶגֶד אַרְבַּע לְשׁוֹנוֹת שֶׁל גְּאֻלָּה, שֶׁנֶּאֱמַר בְּמִצְרַיִם (שמות ו): "וְהוֹצֵאתִי", "וְהִצַּלְתִּי", "וְגִאֲלַתִּי", "וְלִקַּחְתִּי". פְּתִיל תְּכֵלֶת • (ספרי) עַל שֵׁם שְׂכוֹל בְּכוֹרוֹת. תְּרַגּוּם שֶׁל שְׂכוֹל: "תְּכָלָא", וּמִכֶּתֶם הִיָּתָה בְּלִילָה, וְכֵן צָבַע הַתְּכֵלֶת הוֹמָה לְרִקִיעַ הַמַּשְׁחִיר לְעַת עָרָב. וְשִׁמוּנָה חוֹטִים שָׁבָה – כְּנֶגֶד שְׁמוּנָה יָמִים שֶׁשָּׁהוּ יִשְׂרָאֵל, מְשִׁצָּאוּ מִמִּצְרַיִם עַד שֶׁאֲמָרוּ שִׁירָה עַל הַיָּם:

קו"ט פסוקים, פל"ט סימן. חסלת פרשת שלח

הפטרה לפרשת שלח נדפסה בעמ' קסד

המשך ביאור למס' מנחות ליום שני עמ' א

- 1 – באורכו של הלחם בכל צד (שהלחם ארוך עשרה), נמצא שלחן
- 2 מקדש את הנמצא באויר שמעליו עד לגובה המשה עשר טפחים
- 3 למעלה, שהרי בכל מערכה היו ששה לחמים שגובה דופןותיהם שני
- 4 טפחים ומחצה, נמצא סך הכל לששה לחמים חמשה עשר טפחים.
- 5 לדברי רבי מאיר האומר, שהשולחן רחב ששה טפחים, ולפיכך
- 6 טפחיים כופל את הלחם בכל צד, נמצא שלחן מקדש עד לגובה
- 7 שנים עשר טפחים למעלה, שהרי בכל מערכה היו ששה לחמים
- 8 שגובה דופןותיהם טפחיים, נמצא סך הכל לששה לחמים שנים עשר
- 9 טפחים.
- 10 כיצד הקנים שבין הלחמים, לא הגביהו את המערכה מחמשה עשר
- 11 טפחים. מקשה הגמרא: והאיכא – הרי היו קנים שניתנו בין הלחמים
- 12 והגביהו את המערכת מעל חמשה עשר טפחים. מתרצת הגמרא:
- 13 קנים שקועי משקע להו – הקנים ניתנו בתוך שקעים שנעשו בלחם
- 14 בעודו עיסה, ולפיכך לא הגביהו את המערכה.
- 15 מקשה הגמרא: הרי מאי טעמא (מהו הטעם) שהניחו קנים, משום
- 16 איעפושיה לחם – כדי שהקנים יתנו ריח בין הלחמים ובכך הם לא
- 17 יתעפשו, ואם תאמר שהקנים שוקעו לגמרי בתוך הלחם, אם כן כוף
- 18 כוף קא מעפוש לחם, שהרי הלחמים ישבו אחד על חבירו ממש ולא
- 19 היה אויר ביניהם. מתרצת הגמרא: דמנפכה ליה הקנים ללחם פורתא

- 20 – מעט, כלומר רוב עובי הקנה אכן היה משוקע בלחם, אולם מעט
- 21 ממנו יצא מהלחם והניח ריח בין הלחמים כדי שלא יתעפשו.
- 22 מקשה הגמרא: והאיכא ההוא פורתא – הרי אף ריח מועט זה
- 23 מגביה למערכה מחמשה עשר. מתרצת הגמרא: כיון דריח זה לא
- 24 הווי (אינו) מצטרף להגביה למערכה טפח, לא השיב ליה – לא
- 25 הישבו רבי יוחנן בחשבוננו, ואכן השולחן מקדש מעט יותר מחמשה
- 26 עשר טפחים.
- 27 כיצד הביזכין לא היו מעל לגובה המערכה. מקשה הגמרא: והאיכא
- 28 (הרי היו) כיוצין שניתנו על גבי הלחם מעל לגובה חמשה עשר
- 29 טפחים, ומכל מקום נתקדשו. מתרצת הגמרא: כגווייה דלחם הווי
- 30 יתבי – בתוך הלחם בין שני כפליה הונחו הביזכים, וממילא לבהרי
- 31 לחם הווי קיימי – בתוך שיעור גובהה של המערכה היו מונחים,
- 32 ולפיכך נתקדשו.
- 33 כיצד הקרנות לא הגביהו למערכה. מקשה הגמרא: והאיכא קרנות
- 34 שבלטו ויצאו ממקום עובי הלחם, ומגביהים את המערכה אל מעל
- 35 לחמשה עשר טפחים. מתרצת הגמרא: קרנות לגווייה דלחם כיויף
- 36 להו – לתוך הלחם (בין הכפלים) כפפם ולחם עלייהו – על הקרנות
- 37 נח ליה, כלומר הקרנות נכפפו לתוך אויר הלחם ושימשו כעין מצע
- 38 ללחם שמעליו.

מנחות דף צו עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שני) קכז

טומאה, ואימתי בדריש לקיש, דאמר ריש לקיש, מאי דתניב ויקרא
 כד נ' על השלחן הפהור, הרי מתוך שנאמר שהשולחן יהא פהור,
 מכלל דאיכא טמא – משמע שיש מציאות שהשולחן יהא טמא,
 ומדוע, הרי הוא כלי עץ העשוי לנחת, אלא מקרא זה מלמד שאכן
 השולחן מיטלטל, כשפנביתו אותו ברגל לעולי רגלים, ומראין בו
 להם ואומרים להם, ראו חיבתכם לפני המקום, ומה היא החיבה
 שראו בלחם הפנים, כדברי רבי יהושע בן לוי, דאמר רבי יהושע
 בן לוי גם גדול נעשה בלחם הפנים, שחמו של הלחם בשעת
 סילוקו לאחר שעמד על השולחן שבע שלם, היה פחמו ששעת
 סידורו – שסידרוהו חם מהתנור, ששומר שמואל א' כא ז' לשום לחם
 הם ביום הלקוח' ודרשו את המקרא 'חם ביום הלקוח' שבים הלכותו
 [–סילוקו] היה עדיין חם.
 מדוע השולחן לא קיבל טומאה מחמת ציפוי. מקשה הגמרא: כיצד
 לומד ריש לקיש מהנאמר 'השלחן הפהור' שברגלים הגביוהו את
 השולחן ולפיכך הוא מקבל טומאה, ותיפוק לי – הלא אף אם
 השולחן לא הוגבה ברגלים הוא מקבל טומאה משום ציפוי של הזב
 שצופה בו, שמשום שכולו היה מצופה במתכת בטל העץ למתכת
 ונחשב כמי שעשוי כולו ממתכת, וכלי מתכות מקבלים טומאה אפילו
 עשויים לנחת.
 הגמרא מביאה משנה ששינוי שהולכים אחרי הציפוי: מי לא תנן –
 האם לא שינוי שהציפוי מבטל את המצופה, ששינוי במשנה [כלים
 פכ"ב מ"א], השלחן והדולבקי [–כעין שולחן העשוי מעור] הטמאים,
 שנפחתו – שנוקב הדף שלהם, דהיינו מקום הנחת האוכלים, או
 שחיפן [–ציפון] כשייש שאינו מקבל טומאה, ושירי בהן מקום שלא
 ניקב או מקום מגולה כדי מקום הנחת פוסות, טמאין, ולא עלו
 מטומאתן בפחיתיהו זה, ובציפוי זה, משום שמקום קטן זה שעדיין ראוי
 לתשמיש נחשב כעיקר השולחן. רבי יהודה חולק ואומר, שהשולחן
 אינו נטהר על ידי הציפוי רק בששיר לבד ממקום הנחת כוסות גם
 מקום הנחת התיבות בשר ודגים, אבל בששיר מקום הנחת כוסות
 לבד השולחן נטהר.
 מדייקת הגמרא: אם הוא ששיר כדי שיעור לא מצופה [לתנא קמא
 שיעור הנחת כוסות, לרבי יהודה שיעור הנחת כוסות וחתוכות] אין
 – השולחן נותר בטומאתו, אולם אם ציפיה ולא ששיר כדי שיעור,
 השולחן לא נותר בטומאתו, אלא נחשב כמי שכולו עשוי משיש
 ואינו מקבל טומאה. הרי שהולכים אחר הציפוי.
 הגמרא מבארת מדוע לא ניתן לתרץ שהשולחן לא בטל לציפוי
 משום שציפוי אינו עומד: וכי תימא – ואם תרצה לתרץ, כאן
 ששינוי שהולכים אחר הציפוי לטהר כלי טמא, זה דווקא בציפוי
 עומד – מחובר לשולחן במסמרות, שקביעות הציפוי מבטלו לעץ.
 אבל כאן – השולחן שבמקדש, היה מצופה בציפוי שאינו עומד,
 ואכן לולא שהוגבה ברגלים לא היה מקבל טומאה מחמת ציפוי.
 והא בעא מיניה [–הרי שאל] ריש לקיש מרבי יוחנן, האם המשנה
 בכלים [ושולחן ודולבקי בטלים לציפויים] נשנתה רק בציפוי עומד,
 או אפילו בציפוי שאינו עומד, ועוד שאלו, האם העץ בטל לציפוי
 רק בשהיפה [–ציפה] אף את

1 כיצד המסגרת לא הגביהה למערכה. מקשה הגמרא: והאיכא
 2 מסגרתו, כלומר, הרי מסגרת השולחן הגבוהה טפח שחבורה אל דף
 3 השולחן מלמעלה, הגביהה את המערכת שישבה על גביה לששה
 4 עשר טפחים ושהרי לא נותר ללחם די מקום על דף השולחן, וישב על
 5 גב המסגרת, ומדוע אמר רבי יוחנן שהשולחן קידש רק עד חמשה
 6 עשר טפחים.
 7 מתרצת הגמרא: רבי יוחנן סבר כמאן דאמר מסגרתו למטה היתה,
 8 דהיינו שהיתה המסגרת מחוברת לשולחן תחת הדף וברגליו של
 9 השולחן, והלחם ישב על דף השולחן ממש.
 10 ואף למאן דאמר מסגרתו למעלה היתה, אין קשה ושהמסגרת
 11 הגביהה את המערכת מחמשה עשר טפחים, משום שהמסגרת
 12 פרקנדי הנה מפרקנא – מוטה היתה כלפי חוץ ולא היתה זקופה,
 13 ולפיכך הלחם פגיהה דשלחן הוה יתיב – על דף השולחן עצמו היה
 14 נתון [ולא על המסגרת].
 15 הגמרא מביאה ברייתא שמצינו בה דעה הסוברת שמסגרתו למטה
 16 היתה: כדתניא בברייתא שיש דעה הסוברת שמסגרתו למטה היתה,
 17 רבי יוחנן אומר, לא היה שם [בשולחן] סניפין כדי לסמוך את דפני
 18 הלחם התחתון שלא ישברו מכובד הלחמים העליונים, אלא מסגרתו
 19 של שלחן הגבוהה טפח ביצדי השולחן היא מעמדת את הלחם.
 20 אמרו לו לרבי יוסי מסגרתו למטה היתה, ולא סמכה את הלחם,
 21 והזקוק לסניפין.
 22 רבי יוחנן תפול את דין קבלת טומאה של טבלא המתהפכת,
 23 במחלוקת היכן היתה המסגרת: אמר רבי יוחנן, לדברי האומר
 24 מסגרתו של שולחן למטה היתה, ודף השולחן היה חלק משני
 25 צדדיו, ולא חובר לרגלי השולחן אלא הונח עליהם, אם כן מכלא
 26 המתהפכת – טבלת עץ החלקה משני צדדיה וראויה לשימוש בשני
 27 צדיה בשהו, על אף שאין לה בית קיבול היא טמאה – נחשבת כלי
 28 ומקבלת טומאה, משום שלמדים מדף השולחן שאף הוא נראה
 29 כטבלא המתהפכת ומקבל טומאה. ולדברי האומר מסגרתו למעלה
 30 על דף השולחן היתה, ולפיכך לרף השולחן היה כמין בית קיבול
 31 בתוך המסגרת, אם כן מכלא המתהפכת תיבעי לך – תסתפק, האם
 32 רוחבה נחשב לה כבית קיבול ומקבלת טומאה, או שנחשבת כפשוטי
 33 כלי עץ [–כלי עץ שאין להם בית קיבול] שאינם מקבלים טומאה. ולא
 34 ניתן ללמוד מהשולחן, שהרי היה לו בית קיבול.
 35 מפני מה השולחן שבמקדש מקבל טומאה. מקשה הגמרא: מכלל –
 36 מתוך דברי רבי יוחנן שאמר שאם טבלא מתהפכת דומה לשולחן
 37 היא נטמאת כמותו, משמע דשלחן פד קבולי טומאה – מקבל
 38 טומאה הוא, ויש להקשות, מדוע נטמא, הרי השולחן כלי עץ העשוי
 39 לנחת הוא – לנוח במקומו ולא להיטלטל, וכל כלי עץ העשוי לנחת
 40 אין מקבל טומאה, מאי טעמא, כלומר מהיכן למדים שכלי עץ
 41 שאינו עשוי לנחת לא נטמא, מבארת הגמרא: דימא דשק פנינן –
 42 דומים לשק צריכים להיות הנטמאים [שהוקשו במקרא (ויקרא יא לב)
 43 'מכל כלי עץ או גבד או ערו או שקו, מה שק מטלטל כשהוא מלא
 44 וכשהוא ריקו, אף כל כלי עץ שמטלטל מלא וריקו] מקבל טומאה,
 45 וכלי עץ העשוי לנחת אינו מיטלטל כשק.
 46 מתרצת הגמרא: שלחן נמי מטלטל מלא וריקו, ועל כן הוא מקבל

המשך ביאור למס' מנחות ליום ראשון עמ' א

10 בו ואף על פי שהמשכן עדיין לא נסעו, וקשה, הרי בברייתא לעיל
 11 שנינו, שזבים ומצורעים משתלחים ממקום המשכן גם כשהוא
 12 מפורק.
 13 רב אשי מיישב את הברייתא: אמר רב אשי, לא קשיא, הא –
 14 הברייתא שסברה שזבים ומצורעים מותרים להכנס למחנה לאחר
 15 פירוק המשכן, הינה כדברי רבי אליעזר, והא – הברייתא שסברה,
 16 שבשעת פירוק המשכן זבים ומצורעים משתלחים, הינה דברי רבנן
 17 שחלקו על רבי אליעזר.
 18 הברייתא שבה שנית שיטת רבי אליעזר: דתניא – ששינוי בברייתא,

1 המשיכו ללכת גם בלילה, והיינו כסדר המקרא, שעקרו ללכת 'יומים'
 2 והמשיכו בלילה, אכל היכא דלא עקור ביממא – היכן שלא עקרו
 3 ביום, היה מקום לומר שבלייליא לא מצו עקרי, קא משמע לן –
 4 מוכיח אביי מהברייתא שהיו רשאים אף לעקור ולהתחיל במסע
 5 בלילה.
 6 ברייתא הסותרת את הברייתא ששינוי: ורמינהי – וקשה מברייתא
 7 על מה ששינוי בברייתא לעיל, שזבים ומצורעים משתלחים אפילו
 8 בעת המסעות, ששינוי, והוגללו הפורות ועומדים לצאת למסע, הדין
 9 הוא שהותרו הדין ומצורעין ליפגם לשם, למקום שהמשכן עמד